



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 346/2015-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 26. augusta 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práv podľa čl. 1, čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 110/2006 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 582/2014, a takto

rozhodol:

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. júna 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 3 a čl. 48 ods. 2

Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 144 ods. 1 ústavy, práv podľa čl. 1, čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 110/2006 a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 582/2014.

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uviedol, že 29. novembra 2006 podal na okresnom súde žalobu, „... kde som žaloval ministerstvo spravodlivosti za zlý úradný postup tak ako mi to prikazuje zákon 514 o náhrade škody za zlý úradný postup...“

Okresný súd v Bratislave od podania mojej žaloby dňa 29. novembra 2006 nepridelil mi právneho zástupcu na ochranu mojich práv pred súdom... Nevydal platobný rozkaz o čo som ho žiadal...

Poukazujem na skutočnosť, že súdny spor trvá viac ako 21 rokov a jedná sa o náhradu mzdy, ktorú nemôžem užívať aj keď mi ju priznal nezávislý súd v mene Slovenskej republiky, to považujem za porušovanie mojich základných práv a slobôd a medzinárodného dohovoru na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 24C/110/2006, kde spor trval viac ako 7 rokov, na Krajskom súde Bratislava I viac ako 7dem mesiacov pod sp. zn. 14Co/582/2014, čo preukazuje úmyselný prieťah v konaní...“.

Sťažovateľ tiež argumentoval, že Európsky súd pre ľudské práva 16. októbra 2012 v konaní o jeho sťažnosti č. 3817/08 rozhodol v jeho prospech. Prieťahy v konaní potvrdil aj predseda krajského súdu, ktorý sťažnosť sťažovateľa na prieťahy v konaní vedenom krajským súdom vyhodnotil ako dôvodnú.

Podľa názoru sťažovateľa sa krajský súd ním podaným odvolaním riadne nezaoberal, resp. sa ním nezaoberal vôbec, čo je porušením jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 3 ústavy, ako aj práva podľa čl. 13 dohovoru.

Sťažovateľ poukazujúc na princíp rovnosti účastníkov súdneho konania, ktorý sa vzťahuje tak na konanie súdne, ako aj na postup orgánov verejnej moci, uviedol, že v danej veci je odporcom Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo spravodlivosti“), ktoré disponuje množstvom právnikov, pričom sťažovateľ je bez právnického vzdelania a napriek jeho žiadosti mu právny zástupca v konaní ustanovený nebol, čo sťažuje jeho postavenie v súdnom konaní.

Sťažovateľ je toho názoru, že postupom okresného súdu a krajského súdu, ktoré v namietaných konaniach nekonajú, dochádza k porušovaniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 3 ústavy

Na základe už uvedeného sťažovateľ ústavnému súdu navrhol, aby vydal nález, v ktorom vysloví, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 110/2006 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 582/2014 boli porušené jeho základné práva podľa čl. 46 ods. 1 a 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy v spojení s čl. 144 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 1, čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru, ako aj právo podľa čl. 1 dodatkového protokolu. Sťažovateľ ďalej žiadal priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 497 908 €.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním

a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľa prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05, I. ÚS 74/05, I. ÚS 158/05, I. ÚS 213/05).

Hlavné dôvody sťažnosti sťažovateľa spočívajú v namietaní porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 3 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru, ako aj práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 110/2006, ako aj postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 582/2014.

Z obsahu sťažnosti, jej príloh, ako aj zo skutkových zistení v predchádzajúcich konaniach vedených ústavným súdom pod sp. zn. II. ÚS 183/2011 a sp. zn. I. ÚS 458/2013 ústavný súd zistil, že okresný súd vo veci meritórne rozhodol rozsudkom sp. zn. 24 C 110/2006 z 21. marca 2014 tak, že návrh sťažovateľa proti ministerstvu spravodlivosti na náhradu škody v sume 354 643 Sk s príslušenstvom spôsobenú nesprávnym úradným postupom zamietol a odporcovi nepriznal náhradu trov konania. Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ 28. apríla 2014 odvolanie a vec bola predložená krajskému súdu na rozhodnutie o opravnom prostriedku 28. augusta 2014.

Sťažnosť sťažovateľa na prieťahy v konaní z 23. apríla 2015 bola v časti namietaného konania vedeného krajským súdom vybavená krajským súdom listom sp. zn. Spr. 2147/15 z 13. mája 2015 ako dôvodná, pričom podpredseda krajského súdu konštatoval prieťahy v konaní vedenom krajským súdom, ktorých príčiny sú podľa jeho názoru dané objektívnymi okolnosťami. Za vzniknuté prieťahy sa sťažovateľovi ospravedlnil a súčasne ho informoval, že vec vedená pod sp. zn. 14 Co 582/2014 bude prevedená do režimu sledovania vecí predsedom krajského súdu pre účely zabránenia vzniku ďalších prieťahov. Sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej prieťahy v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 24 C 110/2006 postúpil predsedníčke okresného súdu na vybavenie.

K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 110/2006

Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcej zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde), pretože konanie o takej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. I. ÚS 6/03). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3. 2009).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že v namietanom konaní vedenom okresným súdom bol 21. marca 2014 vo veci samej vydaný rozsudok, ktorý je v súčasnosti predmetom preskúmavania krajským súdom na základe sťažovateľom podaného riadneho opravného prostriedku.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatuje, že v čase podania sťažnosti ústavnému súdu (2. júna 2015) už okresný súd nemohol porušovať základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ani právo na prejednanie jeho záležitosti podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť v tejto časti v súlade s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho

záležitosti podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 582/2014

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (mutatis mutandis I. ÚS 12/01, I. ÚS 124/03).

Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti tiež vyslovil, že pri sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru odmieta sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú, ak vzhľadom na skutočnosť, že celková doba konania pred súdom, ako aj postup zákonného sudcu nesignalizovali reálnu možnosť zbytočných prieťahov, a tým ani porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (II. ÚS 109/03), resp. ak argumenty v sťažnosti sťažovateľa nepreukázali v čase podania sťažnosti takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie (II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04). Podľa stabilizovanej judikatúry ústavný súd na kratšie obdobia nečinnosti všeobecného súdu prihliada len vtedy, keď sa vyskytli opakovane a zároveň významným spôsobom ovplyvnili celkovú dĺžku súdneho konania (napr. I. ÚS 19/00).

Z judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že nie každý zistený prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (III. ÚS 199/02, I. ÚS 38/04), resp. podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pričom jednorazový „výpadok“ v konaní súdu nesignalizuje bez ďalšieho možnosť zbytočných prieťahov v konaní. Pojem „zbytočné prieťahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať

predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého súdu nemusí vyznačovať takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prieťahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00).

Ústavný súd konštatuje, že zo sťažnosti a z k nej pripojených príloh je zrejmé, že spis okresného súdu vedený pod sp. zn. 24 C 110/2006 spolu s odvolaním sťažovateľa bol krajským súdom prijatý 28. augusta 2014.

V nadväznosti na uvedené ústavný súd konštatuje, že hoci skutočnosti uvádzané sťažovateľom sú dôvodné, ako to vyplýva z odpovede krajského súdu na jeho sťažnosť na prieťahy z 24. apríla 2015, na druhej strane je zrejmé, že vzhľadom na celkové trvanie napadnutého konania (11 mesiacov), ako aj samotné tvrdenie sťažovateľa o nečinnosti okresného súdu v trvaní 7 mesiacov nie je možné postup krajského súdu v napadnutom konaní najmä s prihliadnutím na zmysel a účel ustanovenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a stabilizovanú judikatúru ústavného súdu kvalifikovať ako zbytočné prieťahy takej intenzity, ktorá by umožňovala prijať jeho sťažnosť na ďalšie konanie. Ústavný súd v tejto súvislosti tiež zohľadnil skutočnosť, že sťažnosť sťažovateľa na prieťahy v konaní bola krajským súdom vybavená iba dva týždne pred podaním sťažnosti ústavnému súdu, a teda jej nemožno pripísať účinky, ktoré by inak taká sťažnosť mohla mať, ak by podpredseda krajského súdu dostal primeranú (rozumnú) lehotu na prijatie opatrení proti zbytočným prieťahom vo veci samej (m. m. IV. ÚS 306/04, III. ÚS 78/05, IV. ÚS 194/05).

Uvedené bolo základom pre záver ústavného súdu, že sťažnosť sťažovateľa proti nečinnosti krajského súdu je zjavne neopodstatnená (obdobne napr. I. ÚS 41/07 a I. ÚS 796/2014). Z tohto dôvodu ju ústavný súd v tejto časti odmietol už po jej predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 3 ústavy v spojení s čl. 144 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 1, čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru, ako aj práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 110/2006

Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ predmetnou sťažnosťou napadol postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 110/2006 (teda aj jeho rozsudok z 21. marca 2014). Vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd nemá právomoc preskúmať napadnuté rozhodnutie okresného súdu (a postup v konaní mu predchádzajúci), keďže proti nemu bol prípustný riadny opravný prostriedok, ktorý sťažovateľ využil, a o odvolaní proti nemu bude rozhodovať krajský súd ako odvolací súd v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 582/2014. Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 3 ústavy v spojení s čl. 144 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 1, čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru, ako aj práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 582/2014

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplynulo, že krajský súd o odvolaní sťažovateľa dosiaľ nerozhodol.

Podľa § 49 zákona o ústavnom súde sťažnosť môže podať fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom sa porušili jej základné práva alebo slobody, ak o ochrane týchto základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Z citovaného § 49 zákona o ústavnom súde vyplýva, že sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy možno podať zásadne len proti právoplatným rozhodnutiam, opatreniam alebo iným zásahom orgánov verejnej moci. Z toho a contrario vyplýva, že ich nemožno podať proti takým rozhodnutiam orgánov verejnej moci, ktoré ešte neexistujú. Skutočnosť, že krajský súd vo veci sťažovateľa ešte ani nerozhodoval, preto zakladá dôvod na odmietnutie sťažnosti v tejto časti pre nesplnenie procesných podmienok konania pred ústavným súdom, ktoré ústavný súd kvalifikuje ako nesplnenie náležitostí predpísaných zákonom.

Z § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde vyplýva, že obligatórnou súčasťou každého návrhu na začatie konania, a teda aj sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy musí byť okrem iného odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy.

Podľa § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde k sťažnosti sa pripojí kópia právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo dôkaz o inom zásahu.

Z obsahu sťažnosti, ako aj priloženej dokumentácie vyplýva, že sťažovateľ nesplnil obligatórne náležitosti sťažnosti vyplývajúce z § 20 ods. 1 a § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ktoré v čase podania sťažnosti a ani v čase predbežného prerokovania jeho sťažnosti ústavným súdom ani reálne nemohol splniť, keďže rozhodnutie o ním podanom odvolaní ešte neexistuje, t. j. sťažovateľ podal svoju sťažnosť predčasne a v podobe, ktorá nespĺňa (a reálne ani nemôže) náležitosti predpísané zákonom o ústavnom súde.

Na tomto základe ústavný súd sťažnosť v tejto časti pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nesplnenia zákonom predpísaných náležitostí.

Nad rámec uvedeného ústavný súd považoval za potrebné uviesť, že odmietnutie sťažnosti sťažovateľa nepredstavuje prekážku rozhodnutej veci (res iudicata) v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, t. j. sťažovateľ má možnosť opätovne sa obrátiť na ústavný súd so sťažnosťou, ktorou bude namietat porušenie svojich ústavou garantovaných práv

postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 582/2014 po nadobudnutí jeho právoplatnosti, a to v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti v celom rozsahu bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších požiadavkách sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. augusta 2015